

Uit de tijd, dat Bussumse Spiegghel nog een formele wildernis was *En men nog per trein naar Valkenveen wilde!*

„Hollende wagens zonder paarden”

Bussum. - Onze gemeente is zonder enige twijfel een van de belangrijkste gemeenten voor de Nederlandse Spoorwegen. Dagelijks gaan duizenden het mooie Bussumse station in en uit en de z.g. Gooise lijn behoort dan ook tot de drukste trajecten van het gehele land.

Dat is overigens niet altijd zo geweest want terwijl op 20 September 1839 de eerste spoorlijn in ons land, tussen Amsterdam en Haarlem, officieel in gebruik werd genomen, heeft het daarna nog 35 jaar geduurd, eer het Gooi dit moderne vervoermiddel het schone landschap zag doorkruisen.

Dit vrij late tijdstip was overigens tamelijk verwonderlijk want reeds in 1835 waren er plannen geweest voor de aanleg van een spoorlijn in deze streek. Men wilde de spoorweg van Amsterdam naar Keulen namelijk via het Gooi leiden. In het prospectus van de daarvoor opgerichte maatschappij vertelde men daarover het volgende: Nabij Naarden zoude de lijn zich links buigen en na de Zeedijk gepasseerd te zijn, tussen de Vecht en Zuiderzee doorgaande, de zanddijk volgen, buiten om de landerijen tussen Valkenveen en Oud-Bussem doorgaan, de hoogten beoosten Naarden passeren en van dezelfde langs een flauwe helling tussen Laren en 't Larense Kerkhof doorgaande in de vallei van de Vuurse nederdalen, achter langs het park van Soestdijk lopen, voorbij Soest gaan enz.”

Men ziet dus, een plan dat radicaal afweek van wat later zou komen. Men kwam echter nooit tot uitvoering van dit project.

Uitstel maar geen afstel

In 1863 kreeg ir. Oudshoorn een voorlopige concessie voor de „Nederlandse Ooster-spoorweg” van Amsterdam over Amersfoort naar Noord-Duitsland welke tussen Bussum en s' Graveland zou lopen. Ook dit plan ging echter niet door en eerst zeven jaar later was het de HYSM, die een voorlopige concessie kreeg voor een dergelijke lijn met Zutphen als aanvankelijk eindpunt.

Tenslotte werd bij de wet van 14 Juni 1871 een definitieve concessie verleend, waarbij ook was geprojecteerd een halte of station op de grens van Naarden en Bussum. Bezwaar was, dat dit gebouwtje voor die dagen wat ver gelegen was van het eigenlijke dorp, dat door de ijzeren baan zou worden gescheiden van het Spiegghel, dat toen nog een wildernis was van hakhout en zandwegen met zo heel schaars af en toe een woninkje.

Ook een attractie.....

De aanleg van de baan ging overigens uiterst voorspoedig en bleek een geweldige attractie voor het Gooise publiek. Op Driekoningendag van het jaar 1873 bijvoorbeeld was er op de Bussumse heil een menigte van meer dan duizend mensen verenigd, die zich kostelijk amuseerde met het kijken naar het af en aantijden van de zandtreintjes!

Een grote mensenhand was in die dagen blijkbaar sneller gevuld dan tegenwoordig.....

Toen het zandtreintje s' middags om drie uur naar het Naardermeer vertrok, waren meer dan honderd man op de „hollende wagens zonder paarden geklauterd”.

„Verdronken”.....

Op de plaats van lossing was echter voor de passagiers geen plekje over, zodat ze voorlopig in een grote zandschuit werden geborgen.

Maar 't ergste kwam nog: toen men namelijk ook weer met het treintje dacht terug te keren, bleek dat er geen passagiers meer vervoerd mochten worden en er zat niets anders voor de enthousiasten op, dan met de benenwagen terug te keren, wat een wandeling van anderhalf uur betekende.

De terugkomst van de lege trein verwekte heel wat opschudding. Niet weinig vrouwen dachten immers, een man in het Naardermeer verloren te zijn.....

Hoe de spoorlijn in het Gooi tenslotte gereed kwam en welke problemen dit met zich mee bracht, hopen we een volgende keer te vertellen.